

Financijski plan javne institucije "Hrvatski zavod za transfuzijsku medicinu"

Novoselac, Blaženka

Undergraduate thesis / Završni rad

2016

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **Polytechnic Nikola Tesla in Gospić / Veleučilište Nikola Tesla u Gospiću**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:107:669505>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-12-26**

Repository / Repozitorij:

[Polytechnic Nikola Tesla in Gospić - Undergraduate thesis repository](#)

VELEUČILIŠTE „NIKOLA TESLA“ U GOSPIĆU

Blaženka Novoselac

**FINANCIJSKI PLAN JAVNE INSTITUCIJE
„HRVATSKI ZAVOD ZA TRANSFUZIJSKU MEDICINU“
FINANCIAL PLAN OF THE PUBLIC INSTITUTION
„CROATIAN INSTITUTE OF TRANSFUSION MEDICINE“**

Završni rad

Gospić, 2016

VELEUČILIŠTE „NIKOLA TESLA“ U GOSPIĆU

Upravni odjel

Stručni studij Upravno pravo

FINANCIJSKI PLAN JAVNE INSTITUCIJE

„HRVATSKI ZAVOD ZA TRANSFUZIJSKU MEDICINU“

FINANCIAL PLAN OF THE PUBLIC INSTITUTION

„CROATIAN INSTITUTE OF TRANSFUSION MEDICINE“

Završni rad

MENTOR

Dr.sc. Mehmed Alijagić, prof.v.šk.

STUDENT

Blaženka Novoselac

MBS: 2963000391/13

Gospić, svibanj 2016.

Veleučilište „Nikola Tesla“ u Gospiću

Upravni odjel

Gospić, 05. 04. 2016.

ZADATAK

za završni rad

Pristupniku Blaženka Novaković MBS: 2963000391/B

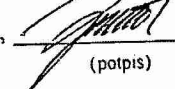
Studentu stručnog studija Upravnog prava izdaje se tema završnog rada pod nazivom
Financijski plan javne ustanove
„Hrvatski zavod za transfuzijsku medicinu“.

Sadržaj zadatka :

Prorokinja je u svom radu dužna izložiti
Prorokinja kao glavni dokument, Financijski
plan te glavni sektor Republike Hrvatske.
Potom je dužna izložiti Financijski
plan javne ustanove „Hrvatski zavod
za transfuzijsku medicinu“.

Završni rad izraditi sukladno odredbama Pravilnika o završnom radu Veleučilišta „Nikola Tesla“ u Gospiću

Mentor: dr.sc. Mehmed Alijagić, prof. v.šk. zadano: 05. 04. 2016. ,
(ime i prezime) (nadnevak) (potpis)

~~Y. d. dekana~~
Pročelnik odjela: dr.sc. Vlatka Kubiš, prof. predati do: _____ ,
(ime i prezime) (nadnevak) (potpis)

Student: Blaženka Novaković primio zadatak: 05. 04. 2016. , Novaković
(ime i prezime) (nadnevak) (potpis)

Dostavlja se:

- mentoru
- pristupniku

IZJAVA

Izjavljujem da sam završni rad pod naslovom Financijski plan javne institucije „Hrvatski zavod za transfuzijsku medicinu“ izradila samostalno pod nadzorom i uz stručnu pomoć mentora dr.sc. Mehmeda Alijagića.

Blaženka Novoselac

Novoselac

SAŽETAK

Financijsko planiranje značajno je za svaku organizaciju i predstavlja vodič za koordinaciju i kontroliranje aktivnosti organizacije radi postizanja ciljeva. Financijsko planiranje obuhvaća i analiziranje financijskih tokova organizacije kao i prognoziranje investicijskih i financijskih posljedica.

Financijski plan podrška je poslovnom planu, predstavlja instrument financijskog predviđanja i omogućuje planiranje budućih novčanih tokova, uspostavljanje poslovnih standarda za uspostavljanje kontrola tekućih financijskih aktivnosti. Praćenje ostvarenja financijskog plana ima svrhu omogućiti utvrđivanje da li su novčani prihodi povećani, a rashodi smanjeni ili održani na razini planiranih.

Ključne riječi

Proračun, Javni sektor, Financijski plan

SUMMARY

Financial planning is important for any organization. It is a guide for coordinating and controlling the activities of the said organization in order for achieving its goals. Financial planning includes the analysis of financial flows of the organization as well as the forecasting of the investment and financial consequences.

The financial plan is a support for the business plan. It is an instrument of financial forecasting and it enables planning of future cash flows as well as the establishment of business standards for control of current financial activities. Tracking the achievement of the financial plan has the purpose of determining whether the income increased and expenses decreased or were they held at the level of the planned.

Key words

Budget, Public sector, Financial plan

SADRŽAJ

1. UVOD	1
2. PRORAČUN	2
3. JAVNI SEKTOR.....	4
4. FINANCIJSKI PLAN	8
4.1. Opća država	10
4.2. Javna poduzeća	11
4.3. Financijski plan proračunskih i izvanproračunskih korisnika	13
5. SAŽETAK DJELOKRUGA RADA HRVATSKOG ZAVODA ZA TRANSFUZIJSKU MEDICINU	16
5.1. Vizija.....	19
5.2. Misija	19
5.3. Strateški ciljevi	20
6. FINANCIJSKI PLAN HZTM.....	21
6.1 Ključni dijelovi planiranja	21
6.2 Sadržaj financijskog plana.....	23
6.3 Obrazloženje financijskog plana	29
7. ZAKLJUČAK	30
LITERATURA	32
POPIS SLIKA	33

1. UVOD

Tema ovog rada je Financijski plan u kojem ću pokušati obrazložiti razlog i svrhu donošenja takvog dokumenta. Financijsko planiranje predstavlja oblik iskazivanja raznih vrsta planova financijskim pokazateljima. Ti planovi se odnose na funkciju nabave, funkciju proizvodnje, prodaje i razvojnu funkciju. Sve ove funkcije trebaju biti povezane uz periodično iskazivanje njihove povezanosti. Možemo reći da je financijsko planiranje, u stvari, konkretizacija financijske politike kroz financijske planove kojima se cilj financijske politike (financijska snaga) u vrijednosnom izrazu stavlja u vrijeme i prostor, odnosno kako će se i u kojoj vremenskoj dimenziji i gdje, u kom prostoru (području), cilj ostvariti. Rezultat financijskog planiranja je Financijski plan..

Cilj ovog rada je opširnije prikazati i objasniti svrhu financijskog planiranja, donošenja Financijskog plana za naredno razdoblje te njegovu ulogu u samom radu javne institucije „Hrvatskog zavoda za transfuzijsku medicinu“.

Ovaj rad sastoji se od dva dijela. Prvi dio je teorijski, a drugi se odnosi na praktičnu primjenu i izradu Financijskog plana u praksi. Teorijski dio sadrži upoznavanje s temeljnim pojmom Proračun, Financijski plan, Javna institucija.

Praktični dio rada prikazuje Hrvatski zavod za transfuzijsku medicinu kao javnu instituciju, njen djelokrug rada, te zašto je bitno što preciznije i potpunije financijsko planiranje koje se sastoji od procjene prihoda i primitaka te plana rashoda i izdataka. Na kraju ovog rada dan je zaključak.

2. PRORAČUN

Središnja država sa svim pripadajućim ministarstvima, agencijama i izvanproračunskim fondovima čini opću državu. Iz središnje države vertikala se dijeli na regionalnu vlast koju čine županije i grad Zagreb te lokalnu vlast koju čine jedinice lokalne samouprave, svi gradovi i općine. Javna društva se sastoje od financijskih javnih društava i nefinancijskih javnih društava. Financijska javna društva podijeljena su na monetarna javna društva sa središnjom bankom i na nemonetarna javna društva. Monetarna javna društva su domaća depozitarna društva u vlasništvu države čija je djelatnost financijsko posredovanje i bankarski poslovi. U Republici Hrvatskoj postoji pet monetarnih javnih društava, uključujući i Hrvatsku narodnu banku. Nemonetarna javna društva predstavljaju sva ona društva koja obavljaju usluge financijskog posredovanja i pod kontrolom su države.

Proračun¹ predstavlja javni dokument koji ima svrhu i ciljeve usmjerene na aktivnosti ostvarivanja alokacije svih javnih, ekonomskih, socijalnih i financijskih resursa u okviru korištenja javnih dobara i usluga te stvaranja pozitivnih regulatornih mjera prema okruženju tržišnog gospodarstva. Proračun predstavlja alat ili instrument putem kojeg se planira, izrađuje, donosi te izvršavaju sve aktivnosti utvrđene zakonom obostranog evidentiranja prihoda i primitaka s jedne strane i rashoda i izdataka s druge strane. U skladu sa zakonom (Zakon o proračunu NN 87/08, 136/12, 15/15), proračun obuhvaća sve aktivnosti upravljanja vezanih uz izradu financijskih planova, segmenta upravljanja novčanim sredstvima, zaduživanja, davanja jamstva, računovodstva, izrade i podnošenja izvještaja te provedbe proračunskog procesa. Proračunom se osigurava kontrola prikupljanja i trošenja javnog novca tijekom fiskalne godine, pri čemu kontrolu proračuna i trošenja novca obavljaju javna tijela koja se nalaze u okviru nadležnog ministarstva financija i pri čemu svako ministarstvo treba obavljati unutarnji nadzor u sklopu samog ministarstva, a naknadnu kontrolu, onu nakon izvršenja proračuna, obavlja središnji ured za reviziju.

¹ Državni proračun je akt kojim se procjenjuju prihodi i primici te utvrđuju rashodi i izdaci za jednu godinu, u skladu sa zakonom

Planiranje, kao sistemski proces u radu i procesu funkcioniranja proračunskih korisnika od ključnog je značaja za ostvarivanje njihovih jasno definiranih funkcija. Bez kvalitetnog planiranja proračunskih korisnika, organi državne uprave i organi lokalne samouprave ne mogu uspješno realizirati svoje zadatke i ciljeve koji su definirani pozitivnim zakonskim propisima. Svaki proračunski pa i izvanproračunski korisnik, mora donijeti financijski plan za godišnje proračunsko razdoblje te se sukladno financijskom planu definiraju i prilagođavaju programi i projekti koji će se financirati i koji bi se mogli financirati u zadanom vremenskom razdoblju putem proračunskih sredstava.

Proračun nije samo pregled prihoda i rashoda, on je prije svega odraz programa rada Vlade i treba doprinositi održavanju ukupne gospodarske ravnoteže. Proračun služi kao instrument ekonomske politike kojim se utječe na ekonomsko stanje zemlje, odnosno na ekonomski rast, zaposlenost, raspodjelu dohotka, potrošnu, štednju, inflaciju i tako dalje.

3. JAVNI SEKTOR

Državni sektor dio je javnog sektora, a obuhvaća sve državne jedinice čija je primarna uloga izvršavanje državnih funkcija - izvršne, zakonodavne i sudske. On obuhvaća sve nacionalne i subnacionalne državne jedinice, uključivši i izvanproračunske fondove, kao i neprofitne institucije koje pružaju netržišne usluge, a koje država financira i kontrolira. Prema terminologiji MMF-a kojom se definiraju pojmovi državnih financija - Government Finance Statistics Manual, državni se sektor naziva sektorom opće države. Stručni termin opća država upotrebljava se za označavanje pojma državnog sektora ili države.

Pojam državni sektor ili država kolokvijalno, mnogo se češće rabe za označavanje pojma koji se stručno naziva općom državom.

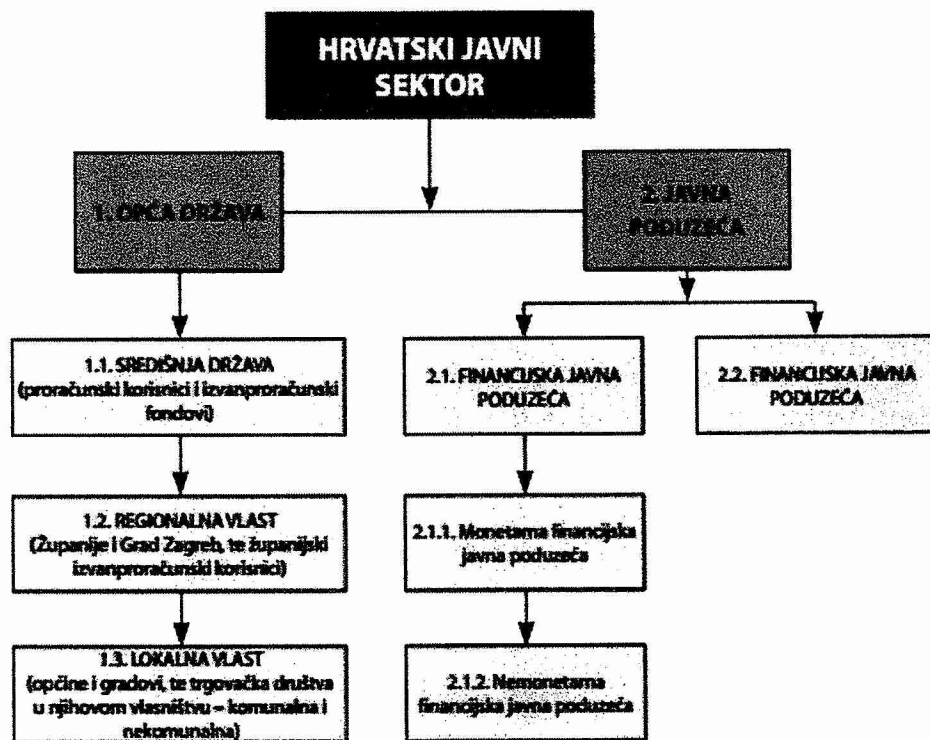
Javni se sektor sastoji od: (Kesner, 2005)

- ✓ opće države - središnje države te regionalnih i lokalnih državnih tijela,
- ✓ nefinancijskih javnih poduzeća,
- ✓ javnih financijskih institucija.

Javnim nefinancijskim poduzećima smatraju se poduzeća u vlasništvu i/ili pod kontrolom države - javna poduzeća, a financijska poduzeća u vlasništvu ili pod kontrolom države nazivaju se javnim financijskim institucijama, npr. središnja banka. Dakle, sektor opće države sastavni je dio javnog sektora.

Državne funkcije podrazumijevaju provođenje javne politike pružanjem netržišnih usluga i preraspodjelom dohotka i imovine, što se ponajprije financira porezima i drugim obveznim davanjima koje plaća nedržavni sektor. Sve državne funkcije fiskalnog su karaktera. No neke fiskalne aktivnosti provode agencije izvan sektora opće države, čija je primarna aktivnost monetarnog odnosno komercijalnog tipa.

Slika 1 - Hrvatski javni sektor

Izvor: Bejaković P., Vukšić G.,M, Bratić V., Veličina javnog sektora u Hrvatskoj, HRVATSKA I KOMPARATIVNA JAVNA UPRAVA, 2011., str. 107.

Te se aktivnosti označavaju kao kvazifiskalne kako bi se naglasilo da primarna aktivnost tih agencija nema fiskalna obilježja. Radi zadovoljavanja fiskalne transparentnosti, važno je prikazati sve fiskalne aktivnosti, bez obzira na to gdje se obavljaju. Zato je važno razlikovati opću državu od središnje banke, javnih financijskih institucija i nefinancijskih javnih poduzeća. Te se agencije katkad bave fiskalnim aktivnostima koje nisu dio njihove primarne funkcije pa se zato i nazivaju kvazifiskalnim. Odnos opće države i ostatka javnog sektora, tj. središnje banke, javnih financijskih institucija i nefinancijskih javnih poduzeća, treba jasno razgraničiti.

Odnos opće države sa središnjom bankom

Temeljna funkcija središnje banke jest ostvarivanje monetarnih ciljeva. Sve više jačaju tendencije prema kojima se središnjoj banci daje sve više autonomnosti. U mnogim zemljama zakonom je naglašena neovisnost središnje banke te se zabranjuje da ona izravno financira fiskalni deficit. No u nekim zemljama središnja banka obavlja određene kvazifiskalne funkcije kao što su subvencionirano kreditiranje, izravni krediti ili višestruki tečajevi. Tim se operacijama država koristi u zamjenu za izravne fiskalne aktivnosti, pa ih svakako treba uključiti u razmatranje ukupnoga fiskalnog položaja zemlje.

Opća država i javne financijske institucije

Iako je privatizacija banaka u svim zemljama poprimila široke razmjere, javne financijske institucije, primjerice državne banke, još postoje u mnogim zemljama u razvoju. Javne financijske institucije često se osnivaju kako bi se osigurale određene kvazifiskalne usluge. Tako obično državne razvojne banke kreditiraju odabrane sektore ili poduzeća po nekomercijalnim uvjetima, primjerice, po nižim kamatnim stopama od tržišnih. Sa stajališta transparentnosti, važno je da se u godišnjim financijskim izvješćima javnih financijskih institucija jasno navode njihove nekomercijalne aktivnosti.

Opća država i nefinancijska javna poduzeća.

U mnogim zemljama nefinancijska javna poduzeća pružaju usluge na nekomercijalnoj osnovi, obično u obliku nižih cijena od onih potrebnih za pokrivanje troškova, primjerice, naplaćivanje struje po cijeni nižoj od tržišne za seoska domaćinstva. U nekim zemljama ta poduzeća, prema zahtjevu države, pružaju i određene socijalne usluge. Te se nekomercijalne aktivnosti mogu financirati unakrsnim subvencioniranjem između raznih grupa potrošača, neki potrošači plaćaju višu, a neki nižu cijenu za istu uslugu, ili se gubitak nefinancijskih javnih poduzeća pokriva iz proračuna. Takve aktivnosti narušavaju transparentnost u odnosu

nefinancijskih javnih poduzeća i opće države te se trebaju uzeti u obzir pri razmatranju fiskalne pozicije zemlje.

Opća država na razne načine utječe na privatni sektor. Utjecaj države na privatni sektor, primjerice, očituje se putem regulacije nebankarskoga privatnog sektora, intervencijama u bankarski sektor ili izravnim investiranjem u temeljni kapital privatnih poduzeća ili komercijalnih banaka. Državni utjecaj na ostatak gospodarstva, tj. na privatni sektor, mora se ostvarivati na transparentan način zasnovan na jasnim pravilima i procedurama koje se primjenjuju na nediskriminacijskoj osnovi (Kesner, 2005).

4. FINANCIJSKI PLAN

Državnim se proračunom utvrđuju prihodi i rashodi države za vremensko razdoblje od jedne godine. Međutim, kako izvršenje određenih zadaća i mjera iz nadležnosti države odnosno realiziranje određenog projekta ne može biti ostvareno u proračunskoj godini za koju su osigurana sredstva i utvrđeno raspolaganje njima, pojavila se potreba za financijskim dokumentom u kojem će biti fiksirani ciljevi za koje se vlada opredijelila, obično za vrijeme očekivanog trajanja njezina mandata, te predvidjeti sredstva koja je potrebno prikupiti da bi se podmirili rashodi koji iz toga proistječu. Financijski plan je značajni kontrolni mehanizam službi kontrolinga i upravi u svrhu praćenja, analize i utvrđivanja stupnja ostvarivanja poslovnih ciljeva i planiranih parametara.

Rješenje je nađeno u srednjoročnom financijskom planu. O srednjoročnom se financijskom planu govori onda kada se javni rashodi planiraju za razdoblje između dvaju izbora. U nekim zemljama postoji praksa donošenja dugoročnog financijskog plana, što je slučaj onda kada se javni rashodi financiraju za razdoblje duže od vremena između dva izbora razdoblja. Ovi su postupci rezultat činjenice, da je razumljivo da je nemoguće na duži rok, prognozirati kretanja u gospodarstvu, predvidjeti razne procese i pojave u zemlji i inozemstvu koji bi mogli utjecati na visinu javnih prihoda i njihovu raspodjelu kao i na ostvarenje planiranih zadataka – to nije uvijek moguće ni za samo jednu godinu (Alijagić, 2015).

Financijski plan je rezultat planova resornih tijela, odozdo prema gore, koje usklađuje vlada. Po potrebi, vlada planove resornih ministarstava koji su u koliziji, mijenja, odbacuje, ograničava, posebice onda ako su nerealni s obzirom na raspoloživa sredstva. Raspoloživa sredstva su ona koja će se na osnovi postojećih propisa ubirati Za vrijeme utvrđeno srednjoročnim financijskim planom. Ako su sredstva nedostatna, a vlada odluči da bi određeni program trebalo financirati, ona se može odlučiti da npr. dvije ili tri godine nakon usvajanja srednjoročnog financijskog plana poveća porezno opterećenje.

Postojanje financijskog plana sprječava postavljanje nekih novih zahtjeva za financiranje koji nisu planom bili predviđeni, olakšava vladi da nove zahtjeve lakše odbije, a

služi i kao određeni putokaza gospodarskim subjektima u planiranju njihove aktivnosti, jer znaju da se u idućem razdoblju ne predviđa povećanje poreznog opterećenja, odnosno, ako je ono predviđeno, s tim su unaprijed upoznati te mogu utvrditi svoje ponašanje. Postojanje financijskog plana, međutim, nikako ne znači da ga vlada, ako se za to pokaže potreba, ne može mijenjati i dopunjavati.

Financijski plan nema obvezni karakter kao što je to slučaj s državnim proračunom. Za srednjoročni financijski plan se može reći da je to "izjava vlade u brojkama" o njenoj aktivnosti u prikupljanju javnih prihoda i njihove raspodjele. Financijski plan, u pravilu, donosi nova vlada, formirana nakon parlamentarnih izbora, i on nju, uvjetno rečeno, politički obvezuje. Vlada takav plan može ponuditi parlamentu da ga razmotri i da se o njemu izjasni, pa se u tom slučaju može govoriti o "izjavi vlade".

Premda s pravnog stajališta financijski plan nema obvezni karakter, to nikako ne znači da on ne obvezuje članove vlade. Naime, oni ne mogu u svom djelokrugu planirati i provoditi mjere koje su u suprotnosti s deklariranim opredjeljenjem vlade kojoj pripadaju, a koje je sadržano u financijskom planu. Važnu ulogu u usklađivanju djelovanja članova vlade koje treba biti sukladno s rješenjima sadržanima u srednjoročnom financijskom planu ima ministar financija, premda osnovnu političku odgovornost za izvršenje financijskog plana snosi predsjednik vlade (Alijagić, 2015).

Postojanje financijskog plana posebice je značajno u federativno uređenim državama, jer olakšava poduzimanje koordiniranih akcija i mjera u području financijske djelatnosti između federacije i federalnih jedinica te federalnih jedinica međusobno.

Financijskim planom mogu se, iznimno, ako se za pokaže potreba, planirati rashodi i za razdoblje duže od 5 godina, npr. pri planiranju izgradnje cestovne mreže.

Koristi od financijskog plana su nesporne, mogućnost planiranja je u uvjetima gospodarske i političke stabilnosti olakšana (Alijagić, 2015).

Financijski plan čine prihodi i primici te rashodi i izdaci raspoređeni u programe koji se sastoje od aktivnosti i projekata (Zakon o proračunu, NN, 87/08, 136/12, 15/15.).

4.1. Opća država

Opća država obuhvaća sve institucije koje se izravno ili neizravno financiraju iz proračuna države i/ili lokalnih i regionalnih jedinica te izvanproračunske korisnike. Javno poduzeće Financijska agencija - FINA u ime Ministarstva financija vodi tzv. Registar proračunskih i izvanproračunskih korisnika državnog proračuna i proračuna jedinica lokalne i regionalne samouprave. (Bejaković Vukšić , Bratić 2011.).

Opću državu u Hrvatskoj čine:

Središnja država koja se sastoji od:

✓ Proračunskih korisnika – Zakon o proračunu u ovu skupinu svrstava sva državna tijela, ustanove, proračunske fondove i lokalne samouprave čiji se rashodi za zaposlene i/ili materijalni rashodi osiguravaju u proračunu. Središnju državnu upravu čini i 20 ureda državne uprave smještenih u županijama. Lokalni proračunski korisnici su institucije kojima je osnivač lokalna jedinica, kojima je izvor prihoda proračun lokalne jedinice u iznosu 50% i više te koji su navedeni u registru korisnika lokalnih proračuna - primjerice muzeji, vrtići, centri za socijalnu skrb, osnovne i srednje škole, domovi umirovljenika, javne vatrogasne postrojbe, zdravstvene ustanove u vlasništvu županija odnosno Grada Zagreba kao što su klinički bolnički centri i kliničke bolnice te županijski zavodi za javno zdravstvo.

✓ Izvanproračunskih fondova – prema Zakonu o proračunu izvanproračunski su korisnici institucije u kojima država, ili lokalne i regionalne jedinice, ima odlučujući utjecaj na upravljanje, izvor njihova financiranja je namjenski prihod i/ili drugi prihodi te su evidentirani u registru korisnika. Izvanproračunski korisnici mogu biti izvanproračunski fondovi, trgovačka društva i druge pravne osobe. Izvanproračunski korisnici od 2008. su Državna agencija za osiguranje štednih uloga i sanaciju banaka, Hrvatske vode, Hrvatski fond za privatizaciju, Fond za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost i Hrvatske ceste, a prema registru Ministarstva financija regionalni izvanproračunski korisnici za sada su samo županijske uprave za ceste. (Bejaković Vukšić , Bratić 2011.).

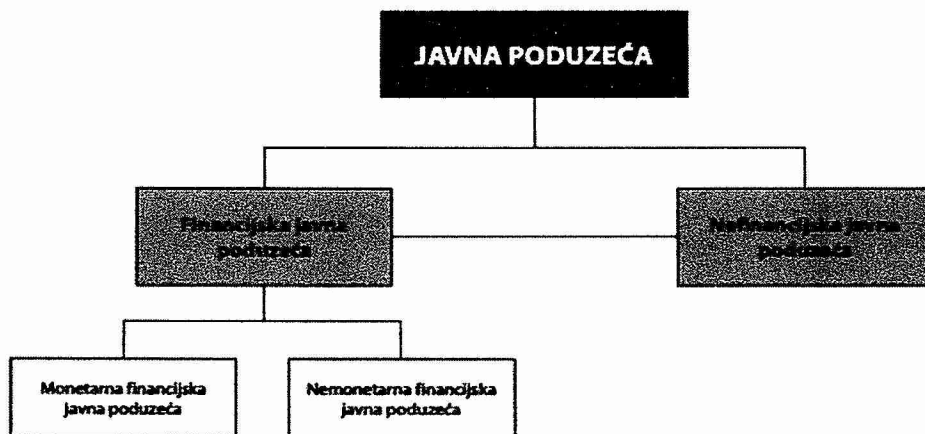
Regionalne i lokalne vlasti – županije, općine i gradovi.

4.2. Javna poduzeća

Hrvatska javna poduzeća obavljaju različite državne poslove i izvršavaju financijske transakcije na zahtjev vlasnika, tj. državnih jedinica. Zakonom o proračunu definirana su kao pravne osobe u većinskom izravnom ili neizravnom državnom vlasništvu, čije su dionice ili poslovni udjeli u portfelju Republike Hrvatske ili u kojima ona ima osnivačka tj. Vlasnička prava. No, zbog ovako općenite definicije i nedovoljno precizno definiranog pitanja vlasništva u praksi je otvoreno pitanje ne/pripadnosti određenih javnih i dioničkih društava u Hrvatskoj ukupnom javnom sektoru, tj. sektoru javnih poduzeća. Dije se na financijska i nefinancijska javna poduzeća, a financijska dalje na monetarna i nemonetarna. Monetarna su financijska javna poduzeća rezidentna depozitarna društva pod kontrolom jedinica opće države. Čine ih financijska društva, kvazijavna društva i tržišne neprofitne institucije čija je glavna djelatnost financijsko posredovanje, i koje imaju obveze u obliku depozita ili financijskih instrumenata koji su, praktično, supstituti depozita. U ovu skupinu ubrajaju se Hrvatska narodna banka - HNB, Hrvatska banka za obnovu i razvoj - HBOR, Hrvatska poštanska banka - HPB, Croatia osiguranje d.d. i Croatia

Nemonetarna financijska javna poduzeća su sva rezidentna financijska društva pod kontrolom jedinica opće države, osim javnih depozitarnih društava i središnje banke, i ona su kombinacija nefinancijskih i nemonetarnih financijskih javnih društava. Te institucije obavljaju pomoćne aktivnosti transakcija vezanih za financijsku imovinu i obveze ili transformaciju sredstava; ne izlažu se riziku osiguranja financijske imovine ili stvaranja obveze, nego obavljaju financijsko posredovanje kao glavnu aktivnost.

Slika 2 - Podjela javnih poduzeća u Hrvatskoj

Izvor: Bejaković P., Vukšić G.,M, Bratić V., Veličina javnog sektora u Hrvatskoj, HRVATSKA I KOMPARATIVNA JAVNA UPRAVA, 2011., str. 112.

Prilagodivši se toj definiciji, prema tim autorima u ovoj su skupini Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga - HANFA, Financijska agencija – FINA, te Središnje klirinško depozitarno društvo -SKDD. No, mora se istaknuti da takva funkcijska podjela pojedinih javnih poduzeća, a ponekad i drugih javnih institucija, prema kojoj su primjerice FINA i HANFA javna poduzeća, s pravnog stajališta često nije ispravna.

Nefinancijska javna poduzeća u Hrvatskoj pružaju usluge od posebnog državnog interesa i posebne važnosti za provedbu ekonomske politike Vlade RH te pokrivaju područja prometa, infrastrukture i ostalih usluga od općeg ekonomskog i društvenog interesa, nad kojima država provodi redovito praćenje, kontrolu i reviziju poslovanja. (Bejaković Vukšić, Bratić 2011.).

4.3. Financijski plan proračunskih i izvanproračunskih korisnika

Financijski plan proračunskih i izvanproračunskih korisnika sadrži programe utvrđene aktima planiranja.

U programima se iskazuju planirani prihodi i primici te rashodi i izdaci razrađeni po:

- vrstama prihoda i primitaka,
- pojedinim aktivnostima i projektima,
- godinama u kojima će teretiti proračun.

Programi sadrže: (prema Zakonu o proračunu, NN, 87/08, 136/12, 15/15.).

- naziv programa,
- opis programa - općih i posebnih ciljeva,
- zakonsku osnovu za uvođenje programa,
- potrebna sredstva za provođenje programa,
- potreban broj djelatnika za provođenje programa,
- procjenu rezultata,
- procjenu nepredviđenih rashoda i rizika.

Prihodi, primici, rashodi i izdaci proračuna i financijskog plana iskazuju se prema proračunskim klasifikacijama.

Proračunske klasifikacije jesu:

- organizacijska,
- ekonomska,
- funkcijska,
- lokacijska,
- programska,
- izvori financiranja.

Pravilnik o proračunskim klasifikacijama donosi ministar financija.

Na osnovi uputa za izradu prijedloga državnog proračuna, proračunski korisnici državnog proračuna izrađuju prijedlog financijskog plana.

Prijedlog financijskog plana sadrži:

- prihode i primitke iskazane po vrstama,
- rashode i izdatke predviđene za trogodišnje razdoblje, razvrstane prema proračunskim klasifikacijama,
- obrazloženje prijedloga financijskog plana.

Na osnovi uputa za izradu prijedloga proračuna jedinica lokalne i područne/regionalne samouprave, proračunski korisnici jedinica lokalne i područne/regionalne samouprave izrađuju prijedlog financijskog plana.

Prijedlog financijskog plana sadrži:

- prihode i primitke iskazane po vrstama,
- rashode i izdatke predviđene za trogodišnje razdoblje, razvrstane prema proračunskim klasifikacijama,
- obrazloženje prijedloga financijskog plana.

Obrazloženja prijedloga financijskog plana propisano je Zakonom o proračunu.

- sažetak djelokruga rada proračunskog korisnika,
- obrazložene programe,
- zakonske i druge podloge na kojima se zasnivaju programi,
- usklađene ciljeve, strategiju i programe s dokumentima dugoročnog razvoja,
- ishodište i pokazatelje na kojima se zasnivaju izračuni i ocjene potrebnih sredstava za provođenje programa,
- izvještaj o postignutim ciljevima i rezultatima programa temeljenim na pokazateljima uspješnosti iz nadležnosti proračunskog korisnika u prethodnoj godini,
- ostala obrazloženja i dokumentaciju.

Proračunski korisnici državnog proračuna dužni su dostaviti prijedloge financijskih planova ministarstvima i drugim državnim tijelima na razini razdjela organizacijske klasifikacije do 15. rujna tekuće godine, a državnim tijelima na razini razdjela organizacijske klasifikacije do 15. rujna tekuće godine.

Ministarstva i druga državna tijela iz stavka dužna su usklađene prijedloge financijskih planova dostaviti Ministarstvu financija do kraja rujna tekuće godine, a proračunski korisnici jedinica lokalne i područne/regionalne samouprave dužni su dostaviti prijedlog financijskog plana nadležnom upravnom tijelu najkasnije do 15. rujna tekuće godine.

Mjesečni financijski plan proračunskih korisnika

Za potrebe izvršavanja državnog proračuna Ministarstvo financija može zatražiti od proračunskih korisnika državnog proračuna izradu financijskog plana po mjesecima, za cijelu godinu, u skladu s državnim proračunom koji je usvojio Sabor i planiranim dospijećem obveza. Ako Ministarstvo financija zatraži izradu financijskog plana po mjesecima, isti se izrađuje do 15. siječnja tekuće godine. Tijekom godine mjesečni financijski planovi mogu se mijenjati u skladu s promjenama u dospijeću obveza, odobrenim preraspodjelama te izmjenama i dopunama državnog proračuna. Ove odredbe na odgovarajući se način primjenjuju na proračune jedinica lokalne i područne/regionalne samouprave i njihove proračunske korisnike.

Prijedlog financijskog plana izvanproračunskog korisnika

Izvanproračunski korisnik državnog proračuna mora pripremiti prijedlog financijskog plana do 15. rujna dostavlja nadležnom ministarstvu koje ga zajedno sa svojim financijskim planom dostavlja Ministarstvu financija. Sabor daje suglasnost na prijedlog financijskog plana zajedno s donošenjem državnog proračuna.

Izvanproračunski korisnik jedinice lokalne i područne/regionalne samouprave mora pripremiti prijedlog financijskog plana najkasnije do 15. rujna dostavlja nadležnom upravnom tijelu, a predstavničko tijelo daje suglasnost na prijedlog financijskog plana iz zajedno s donošenjem proračuna jedinice lokalne i područne/regionalne samouprave.

5. SAŽETAK DJELOKRUGA RADA HRVATSKOG ZAVODA ZA TRANSFUZIJSKU MEDICINU

Hrvatski zavod za transfuzijsku medicinu (HZTM) ustanova je zdravstva čiji je osnivač Republika Hrvatska. Prava osnivača obavlja Vlada Republike Hrvatske. Ustanovom upravlja Upravno vijeće sastavljeno od 5 članova. 3 člana uključujući i predsjednika imenuje Vlada Republike Hrvatske, a 2 člana iz reda radnika ustanove imenuje Stručno vijeće i jednog člana Radničko vijeće. Na čelu HZTM je ravnatelj koji organizira i vodi poslovanje, predstavlja i zastupa ustanovu i odgovoran je za zakonitost rada. Ravnatelj donosi sve odluke u vezi s radom i poslovanjem osim onih odluka koje su zakonom i Statutom (Statut HZTM 2009) stavljeni u nadležnost Upravnog vijeća.

Djelatnost HZTM utvrđena je zakonom (Zakonom o zdravstvenoj zaštiti NN 150/08, 71/10, 139/10, 22/11, 84/11, 154/11, 12/12, 35/12, 70/12, 144/12, 82/13, 159/13, 22/14, 154/14) i Statutom, te kao takva upisana u registar trgovačkog suda u Zagrebu. HZTM je neprofitna zdravstvena ustanova koja je osnovana 1945. godine s ciljem obavljanja zdravstvene djelatnosti za potrebe transfuzijskog liječenja bolesnika. Danas HZTM je ustanova koja zapošljava cca 400 radnika različitog obrazovnog profila i struka. Organizacija rada odvija se u tri Službe kao zasebne cjeline; *Služba za transfuzijsku medicinu*, *Služba za farmaceutsku djelatnost i ravnateljstvo*. Ravnateljstvo čine poslovi na razini HZTM; upravljanje ustanovom, upravljanje kvalitetom, ekonomika i računovodstvo, pravni i kadrovski poslovi i tehničko održavanje. Služba za transfuzijsku medicinu i Služba za farmaceutsku djelatnost su dvije međusobno različite djelatnosti. Transfuzijska medicina obuhvaća promidžbu dobrovoljnog davalaštva krvi, prikupljanje krvi od dobrovoljnih darivatelja i iz te krvi priprema krvni pripravaka, odnosno lijekova iz krvi, te usluge laboratorijske dijagnostike. U farmaceutskoj djelatnosti proizvode se infuzijske otopine i medicinski proizvodi za jednokratnu uporabu, te obavljaju usluge plinske sterilizacije. Prema odredbama Statuta HZTM sve opće akte na prijedlog ravnatelja donosi Upravno vijeće, a objavljuju se na oglasnoj ploči ustanove. Financiranje HZTM; *državni proračun, naplatom usluga od Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje (HZZO), prodajom usluga i proizvoda na tržištu.*

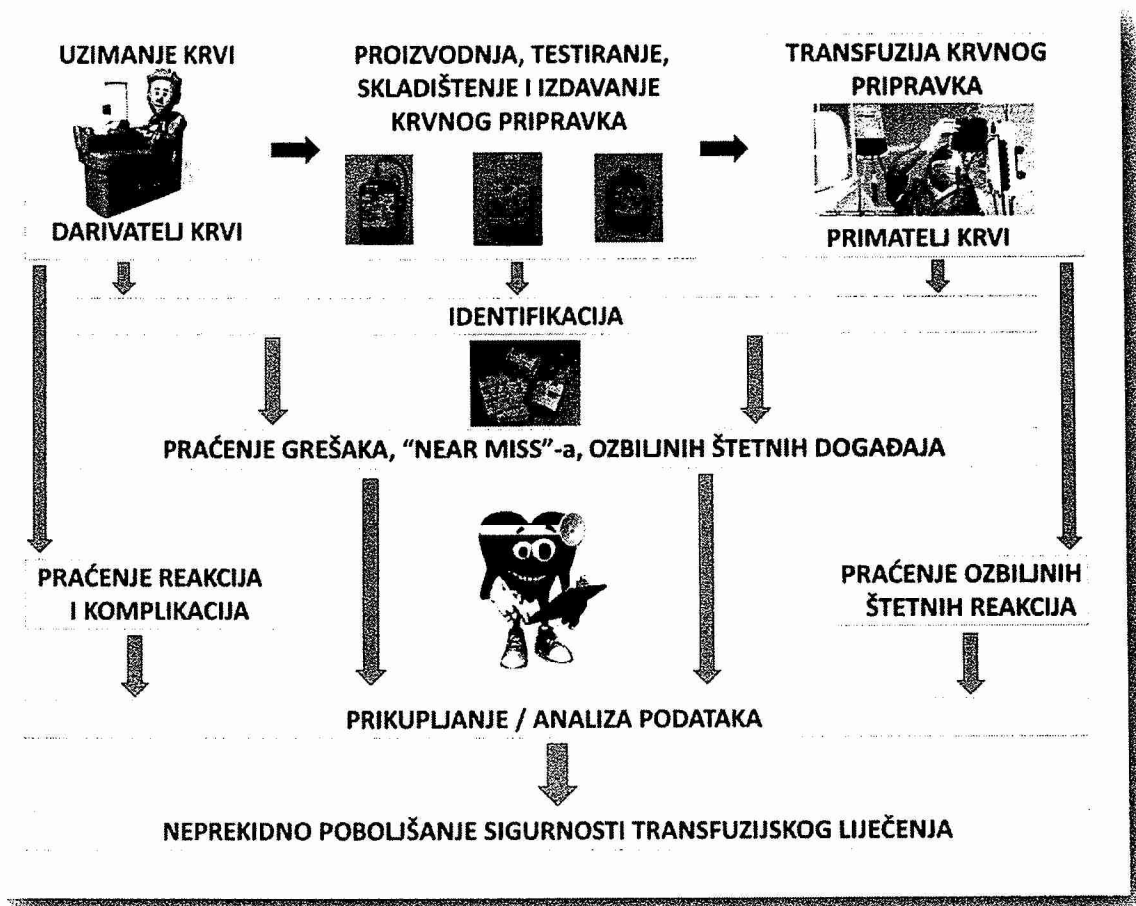
Na nivou HZTM ustrojena je Služba upravljanja kvalitetom za farmaceutske i medicinske djelatnosti. Poslovi kvalitete podijeljeni su na poslove: upravljanje kvalitetom, osiguranje kvalitete, kontrolu kvalitete i puštanje serije gotovog proizvoda u promet. Cilj sustava kvalitete je trajno dobivanje sigurnih i kvalitetnih proizvoda i nadzor nad procesima i vezanim rizicima.

Glavne aktivnosti upravljanja kvalitetom su:

- ✓ upravljanje dokumentacijom sustava kvalitete farmaceutske i medicinske djelatnosti
- ✓ planiranje kvalitete na razini europskih direktiva, važeće zakonske regulative i važećih normi
- ✓ provođenje unutrašnjih prosudbi sustava kvalitete
- ✓ nadziranje provedbe i učinkovitosti korektivnih i preventivnih radnji temeljem unutrašnjih i vanjskih prosudbi i upravnih ocjena sustava kvalitete
- ✓ praćenje pokazatelja kvalitete i izvještavanje Uprave o djelatnosti sustava kvalitete
- ✓ organiziranje ispitivanja zadovoljstva i sastanaka s korisnicima proizvoda i usluga HZTM
- ✓ upravljanje izmjenama
- ✓ upravljanje rizicima
- ✓ procjena sustava kvalitete dobavljača
- ✓ suradnja s vanjskim konzultantskim i certifikacijskim ustanovama
- ✓ stvaranje etičkih normi i pozitivnog ozračja za dobro poslovanje u HZTM
- ✓ prikupljanje i razmjena podataka s Komisijom Europske Unije, Svjetskom zdravstvenom organizacijom i European Blood Alliance s ciljem prepoznavanja HZTM na europskom i internacionalnom planu.

Sustavni nadzor transfuzijskog liječenja – hemovigilancija je važan dio osiguranja kvalitete u transfuzijskoj medicini koji obuhvaća procese sljedivosti i označavanja krvnih pripravaka i praćenje ozbiljnih štetnih reakcija / događaja vezanih uz prikupljanje ili transfuziju krvi, odnosno krvnih pripravaka. Cilj hemovigilancije je sprječavanje štetnih ili neočekivanih reakcija / događaja u davatelja / primatelja krvi ili njihovo svodenje na najmanju moguću mjeru.

Slika 3 – Sustavni nadzor transfuzijskog liječenja

U funkciji ekonomičnog i racionalnog gospodarenja, razvoja i poslovanja HZTM obavlja svoju djelatnost na način kako je ustrojen u organizacijskim cjelinama. Proizvodnjom infuzijskih otopina sprječavamo podizanje cijena od strane uvoznika za hrvatsko zdravstvo, pa time istovremeno utječemo na državni proračun.

5.1. Vizija

☒ Dostići najviše standarde u postizanju izvrsnosti u motiviranosti i zadovoljstvu davatelja krvi, kupaca i korisnika, u društvenom značaju, statusu i ugledu Zavoda, u zadovoljstvu uposlenika;

☒ Dostići najviše standarde u postizanju znanstvenih, stručnih i poslovnih rezultata, u izobrazbi, razvoju i unaprjeđenju struke u medicinskom i farmaceutskom dijelu te u dostizanju poslovne izvrsnosti na najekonomičniji način;

☒ Postati pouzdan i otvoren partner u osiguranju dostatne količine sigurnih, kvalitetnih i ekonomičnih krvnih pripravaka i usluga te farmaceutskih proizvoda i usluga;

☒ HZTM se treba razviti u vodeću ustanovu u Nacionalnoj transfuzijskoj službi u Republici Hrvatskoj kao i u Europi i istovremeno osigurati razvoj moderne, samostalne, profitabilne i konkurentne proizvodnje infuzijskih otopina i proizvoda iz medicinske plastike;

☒ Svojim djelovanjem HZTM treba postići i pozitivan odnos javnosti prema svojoj djelatnosti i dostojno promovirati kvalitetu hrvatskih farmaceutskih proizvoda i usluga;

☒ Brigom za pacijente, djelatnike i okoliš promovirati društveno odgovorno ponašanje.

5.2. Misija

☒ Misija HZTM je tehnološkim i stručnim unaprjeđenjem, pridržavanjem profesionalnih stručnih standarda u skladu s profesionalnom i stručnom etikom, povećanjem produktivnosti, smanjenjem troškova, poticanjem inovativnosti i timskog rada, izobrazbom, upravljanjem kvalitetom i društveno odgovornim menadžmentom te optimalnim poslovnim i financijskim planiranjem unaprijediti kvalitetu i sigurnost liječenja bolesnika i pružanje usluga;

☒ Fleksibilno i brzo reagirati na zahtjeve korisnika za izradom malih serija specifičnih proizvoda i usluga, kako bi se pacijentima u hrvatskom zdravstvu osigurala priprava ovih osjetljivih proizvoda u odgovarajućim uvjetima na najsigurniji i najmoderniji način.

5.3. Strateški ciljevi

- ☒ Dobiti odgovarajući status HZTM u načinu naplate i u provedbi sanacije zdravstva;
- ☒ Uspostaviti kreativni tim uposlenika koji posjeduju komunikacijske vještine, znanje, predanost, potvrđenost i etičnost za podršku i provedbu ciljeva;
- ☒ Uskladiti cijene krvnih pripravaka s realnom cijenom koštanja, farmaceutskih proizvoda sa zahtjevima tržišta;
- ☒ Uskladiti hrvatsku legislativu s europskim za područje transfuzije i farmaceutske djelatnosti;
- ☒ Znanstveno, stručno i tehnološki unaprijediti procese rada;
- ☒ Uspostaviti europske standarde za rad i proizvodnju u tehničkom i kadrovskom smislu, uvoditi nove tehnologije i proizvode;
- ☒ Kratkoročno pratiti razvoj i dinamiku proizvodnog i financijskog poslovanja u skladu s promjenama na tržištu, ostvarenim rezultatima organizacijskih jedinica i efikasnosti rada svakog uposlenika u odnosu na planirano, radi boljeg uspostavljanja ravnoteže između izvora financija i trošenja;
- ☒ Izlazak farmaceutskih proizvoda na još najmanje dva susjedna tržišta.

6. FINANCIJSKI PLAN HZTM

U ovom dijelu rada slijedi izrada financijskog plana koja je u obvezi Hrvatskog zavoda za transfuzijsku medicinu kao javne ustanove u skladu s odredbama zakona i drugim važećim propisima, dok određene obveze, ovlaštenja i nadležnosti u postupku izrade financijskog plana propisane su općim aktom ustanove, u skladu sa zakonom. HZTM financira se iz različitih izvora, no najvažniji su oni koji se postižu iz ugovornih odnosa s HZZO-om.

Sredstva koja su na raspolaganju ulažu se u nabavku medicinske opreme, proširenje i adaptaciju kapaciteta i za stručno usavršavanje. Obnova infrastrukture također je jedno od važnih područja života i razvitka HZTM. Pored obnove u infrastrukturi pokrenuto je nekoliko projekata, a jedan od njih je i projekt informatizacija transfuzijske djelatnosti u Republici Hrvatskoj, koja objedinjuje u rutinskom radu svih 8 Ovlaštenih zdravstvenih ustanova i 24 od 35 Bolničkih transfuzijskih jedinica uz potporu Ministarstva zdravlja.

6.1 Ključni dijelovi planiranja

Izrada financijskog plana je ključni dio postupka planiranja, pa samim tim nosioci obveze planiranja HZTM k indirektnih proračunskih korisnika treba da budu upoznati sa strukturom financijskog plana, kako bi sveobuhvatno iskazali potrebu u cilju što uspješnijeg obavljanja djelatnosti.

Planiranje kao proces u HZTM dijeli se u tri osnovne faze:

- Pripremnu fazu
- Fazu izrade plana i
- Fazu donošenja i usvajanja plana.

Pripremna faza planiranja je jako bitna u procesu planiranja i podrazumijeva obavljanje niza aktivnosti kao što su: organizacija procesa planiranja, utvrđivanje nadležnosti i odgovornosti osoba uključenih u izradu plana, provođenja analize ostvarenih rezultata u prethodnom periodu, definiranje ciljeva za planski period, razmatranje vremenske dimenzije na

koju se plan odnosi i slično. Dakle, u ovoj fazi osiguravaju se ključni dijelovi za izradu planskog dokumenta HZTM.

Organizacija procesa planiranja ima zadatak da uskladi poslove planiranja u cjelini, kao i da definira rokove i nosioce njihovog obavljanja. Drugim riječima treba da se izradi plan aktivnosti za proces planiranja, kako bi se plan morao izvršavati u svim fazama, prema rokovima i na način definiran zakonom.

Faza izrade plana. Osnovni cilj ove faze je izrada prijedloga ukupnog plana poslovanja na nivou cijele ustanove HZTM-u za određeni vremenski period, odnosno period od jedne godine.

Pripreme za Financijski plan HZTM-u obuhvaćaju izradu plana novčanih sredstava:

- ✓ Izradu plana izvršenja medicinskih usluga i prodaje gotovih farmaceutskih proizvoda
- ✓ Izradu plana proizvodnje farmaceutskih proizvoda
- ✓ Izradu plana nabave sirovina i materijala za medicinsku i farmaceutsku djelatnost
- ✓ Izradu plana troškova nabave
- ✓ Izradu plana troškova osiguranja (zgrade, oprema, ljudi, ostali rizici)
- ✓ Izrada plana indirektnih troškova (oni koji se ne mogu odmah, bez nekog ključa, obuhvatiti po jedinici proizvoda ili usluge – režijski: grijanje, električna energija, amortizacija zgrade, održavanje i slično)
- ✓ Izrada plana troškova direktnog rada i ostalih direktnih troškova: (direktni rad, utrošeno gorivo, amortizacija opreme, osiguranje opreme i slično)
- ✓ Izrada plana ukupnih direktnih troškova (troškovi sirovine i materijala, troškovi direktnog rada i ostali direktni troškovi, početne zalihe)
- ✓ Izrada plana troškova prodaje (provizija, distribucija, reklama, plaće)
- ✓ Izrada plana troškova uprave i administracije
- ✓ Izrada plana kapitalnih ulaganja.

Zbog specifičnosti poslova HZTM potrebno je napraviti pregled planiranih aktivnosti razvrstanih prema izvoru financiranja. Dakle, navedene su aktivnosti koje će se financirati iz ugovornih odnosa s HZZO-om, zatim iz donacija, iz vlastitih i ostalih izvora.

Financijski plan HZTM se sastoji od dva osnovna dijela:

- ✓ Plana prihoda i primanja
- ✓ Plana rashoda i izdataka

Plan prihoda sadrži planirane prihode po vrstama prihoda, kao i po svim izvorima pojedinačno. Neophodno je da se planirani prihodi iskažu prema izvorima financiranja iz kojih će se osigurati.

Plan rashoda je drugi bitan element financijskog plana HZTM, zbog specifičnosti poslova HZTM u planiranju rashoda mora se voditi računa da se svi planirani rashodi povežu s izvorima iz kojih se financiraju, kako bi se predvidjela pokrivenost rashoda pripadajućim prihodima i primanjima.

6.2 Sadržaj financijskog plana

Financijski plan HZTM, kao javne ustanove u skladu sa Zakonom o proračunu i Zakonom o fiskalnoj odgovornosti sadrži:

- Procjene prihoda i primitaka za predstojeće jednogodišnje razdoblje
- Plan rashoda i izdataka za predstojeće jednogodišnje razdoblje

Sukladno uputi Ministarstva zdravlja financijski plan je izrađen po svim izvorima financiranja (opći prihodi i primici, vlastiti prihodi, prihodi za posebne namjene, pomoći, donacije) koje je krajem prethodne godine donijelo Upravno vijeće, s razradom prihoda i rashoda za slijedeću kalendarsku godinu.

Izvori financiranja predstavljaju skupine prihoda i primitaka koji služe podmiranju rashoda i izdataka po vrsti i namjeni sukladno Pravilniku o proračunskim klasifikacijama.

Vrste izvora financiranja su:

- ✓ Opći prihodi i primici – uključuju prihode iz nadležnog proračuna i od HZZO-a temeljem ugovornih obveza (podskupina 673).
- ✓ Vlastiti prihodi - prihodi koje korisnik ostvaruje obavljanjem poslova na tržištu i u tržišnim uvjetima a koje mogu obavljati i drugi subjekti (podskupina 661 Prihodi od prodaje proizvoda i robe te pruženih usluga).
- ✓ Prihodi od posebne namjene – prihodi od administrativnih pristojbi i po posebnim propisima (podskupina 652)
- ✓ Pomoći – prihodi ostvareni od pomoći iz inozemstva i od subjekata unutar države (podskupina 63).
- ✓ Donacije – prihodi ostvareni od fizičkih osoba, neprofitnih organizacija, trgovačkih društava i ostalih subjekata izvan opće države. Proračunski korisnici ne mogu planirati donacije (podskupina 663) od drugih proračuna i proračunskih korisnika.
- ✓ Prihodi od nefinancijske imovine – sredstva od prodaje i zamjene nefinancijske dugotrajne imovine i od prodaje prijevoznih sredstava (podskupina 722, 723), a mogu se koristiti samo za kapitalne rashode (rashodi za nabavu nefinancijske imovine, rashodi za održavanje nefinancijske imovine).
- ✓ Ostali prihodi – (podskupina 683).

Rashodi HZTM pokriveni su planiranim prihodima. Struktura rashoda planirana je primarno s ciljem unaprjeđenja osnovne djelatnosti HZTM.

Odgovorno gospodarenje omogućuje da se prihodi od osnovne djelatnosti iskoriste za nabavu opreme i tehničkog materijala za obradu krvi i proizvodnju otopina i za ostvarivanje drugih zacrtanih zadaća (postizanje europskih standarda, poticaj za unaprjeđenje transfuzijske djelatnosti) te druge nepredviđene troškove, a podmirenje kojih će omogućiti neometani rad ustanove.

Važno načelo koje primjenjuje HZTM pri izradi Financijskog plana je uravnoteženost plana, prema kojem ukupni prihodi i primici trebaju pokrivati ukupne rashode i izdatke. Kako bi se postiglo pravilo uravnoteženja financijskog plana, potrebno je da HZTM planom obuhvati i viškove/manjkove prenesene iz prethodnih godina.

U pravilu planirani zadaci se temelje na prošlosti, odnosno financijski plan za predstojeću godinu treba u okvirnom opsegu predvidjeti na razini posljednjih izmjena i dopuna Financijskog plana za tekuću godinu uzevši u obzir procjenu prihoda (i realnosti mogućnosti njihove naplate) i rashoda za slijedeću godinu.

Financijski plan HZTM sastoji se od prihoda i rashoda, te od obrazloženja.

- ✓ Ukupni prihodi iznose HZTM kuna 192.432.800
- ✓ Ukupni rashodi iznose HZTM kuna 192.407.800

Ukupni prihodi i rashodi poslovanja prikazani su u Financijskom planu HZTM prema računskom planu kako slijed

Slika 4 – Planirani prihodi i rashodi HZTM za 2016 godinu

KONTO	O P I S	PLAN ZA 2016.
0	1	2
	UKUPNI PRIHODI	192.432.800
6	PRIHODI POSLOVANJA	192.407.800
63	Pomoći iz inozemstva i od subjekata unutar države	220.000
64	Prihodi od imovine	135.200
641	Prihodi od financijske imovine	59.200
642	Prihodi od nefinancijske imovine	76.000
65	Prihodi od administrativnih pristojbi i po posebnim propisima	1.371.600
6526	Ostali nespomenuti prihodi	1.371.600
66	Prihodi od prodaje proizvoda i robe te pruženih usluga te prihodi od donacija	47.507.100
661	Prihodi od obavljanja osnovnih poslova vlastite djelatnosti	47.407.100
663	Donacije od pravnih i fizičkih osoba izvan općeg proračuna	100.000

67	Prihodi iz nadležnog proračuna i od HZZO-a temeljem ugovornih obveza	142.273.900
6731	Prihodi od HZZO-a na temelju ugovornih obveza	142.273.900
68	Ostali prihodi ukupno	900.000
683	Ostali prihodi	100.000
72	Prihod od prodaje dugotrajne imovine	25.000
722	Prihod od prodaje postrojenja i opreme	0
723	Prihod od prodaje prijevoznih sredstava	25.000
3	RASHODI POSLOVANJA	178.820.478
31	Rashodi za zaposlene	58.586.978
311	Plaće - BRUTO	49.292.294
312	Ostali rashodi za zaposlene	756.300
313	Doprinosi na plaće	8.538.384
32	Materijalni rashodi	115.140.500
321	Naknade troškova zaposlenima	2.897.000
322	Rashodi za materijal i energiju	97.641.500
3221	Uredski materijal i ostali materijalni rashodi	1.112.000
3222	Materijal i sirovine	87.707.500
3223	Energija	5.950.000
3224	Materijal i dijelovi za tekuće i investicijsko održavanje	2.270.000
3225	Sitni inventar i auto gume	120.000
3227	Službena radna i zaštitna odjeća i obuća	482.000
323	Rashodi za usluge	11.651.000
3231	Usluge telefona, pošte i prijevoza	1.460.000
3232	Usluge tekućeg i investicijskog održavanja	3.750.000
3233	Usluge promidžbe i informiranja	20.000
3234	Komunalne usluge	2.726.000
3235	Zakupnine i najamnine	1.100.000
3236	Zdravstvene usluge i vet. usluge	520.000

3237	Intelektualne i osobne usluge	340.000
3238	Računalne usluge	1.190.000
3239	Ostale usluge	545.000
329	Ostali nespomenuti rashodi poslovanja	2.951.000
3291	Naknade za rad predstavničkih i izvršnih tijela, povjerenstava i slično	100.000
3292	Premije osiguranja	200.000
3293	Reprezentacija	30.000
3294	Članarine	100.000
3295	Pristojbe i naknade	306.000
32961	Troškovi sudskih naknada	0
3299	Ostali nespomenuti rashodi poslovanja	2.215.000
34	Financijski rashodi	5.090.000
342	Kamate za primljene zajmove	4.760.000
343	Ostali financijski rashodi	330.000
38	Ostali rashodi	3.000
381	Tekuće donacije	3.000
383	Kazne, penali i naknade štete	0
	UKUPNI RASHODI POSLOVANJA	178.820.478
	VIŠAK PRIHODA POSLOVANJA	13.587.322
	MANJAK PRIHODA POSLOVANJA	0
4	Rashodi za nabavu nefinancijske imov.	4.792.000
42	Rashodi za nabavu proizvedene dugotrajne imovine	4.792.000
421	Građevinski objekti	0
422	Postrojenja i oprema	3.522.000
423	Prijevozna sredstva	1.170.000
426	Nematerijalna proizvedena imovina	100.000
45	Rashodi za dodatna ulaganja na nefinancijskoj imovini	0
5	IZDACI ZA FINANCIJSKU IMOVINU I OTPLATE ZAJMOVA	7.800.000

<i>UKUPNI PRIHODI</i>	<i>192.432.800</i>
<i>UKUPNI RASHODI</i>	<i>191.412.478</i>
VIŠAK PRIHODA	1.020.322
MANJAK PRIHODA	0
Višak prihoda iz prethodnih godina	0
Manjak prihoda iz prethodnih godina	41.503.097
KORIGIRANI VIŠAK PRIHODA	0
KORIGIRANI MANJAK PRIHODA	40.482.775

Izvor: Tablica napravljena prema Planu poslovanja za 2016. godinu HZTM

Financijski plan stupa na snagu nakon dobivene suglasnosti Upravnog vijeća HZTM.

6.3 Obrazloženje financijskog plana

Sukladno Zakonu o proračunu, sastavni dio prijedloga financijskog plana jest i njegovo obrazloženje. Pri izradi obrazloženja naglasak je na ciljevima koji se žele postići provedbom programa i pokazateljima uspješnosti realizacije tih ciljeva, odnosno pokazateljima učinka te provedbom aktivnosti i projekata i pokazateljima rezultata. Obrazloženje financijskog plana obuhvaća sažetak djelokruga rada, obrazložene programe, zakonske i druge podloge na kojima se programi zasnivaju, usklađene ciljeve, strategiju i programe s dokumentima dugoročnog razvoja, ishodište i pokazatelje na kojima se zasnivaju izračuni i ocjene potrebnih sredstava za provođenje programa, izvještaj o postignutim ciljevima i rezultatima programa temeljenim na pokazateljima uspješnosti iz nadležnosti HZTM u prethodnoj godini te ostala obrazloženja i dokumentaciju.

Aktivnosti HZTM kroz koje će se ostvarivati ciljevi su:

- Dostupnost krvi i krvnih pripravaka koji se koriste u terapijske svrhe na nivou cijele Republike Hrvatske
- Poduzimanje svih mjera opreza tijekom prikupljanja krvi, prerade, prometa i uporabe
- Održavati i unapređivati postojeći sustav radi osiguranja praćenja krvi i krvnih pripravaka
- Nadzirati i voditi očevidnike o štetnim reakcijama ili neočekivanim događajima koje su posljedica prikupljanja krvi kako bi se spriječili slični ili isti događaji ili reakcije
- HZTM u prodaji farmaceutskih proizvoda teži proširiti i povećati prodaju postojećeg asortimana s domaćim i inozemnim kupcima
- Privući strane kompanije i proširiti tržište.

7. ZAKLJUČAK

Javni sektor svoje djelovanje i aktivnosti nastoji putem javnih poduzeća, državnih mehanizama i u okvirima postojećih nadležnosti države usmjeriti na funkcioniranje i poboljšavanje sveukupne gospodarske infrastrukture i svih oblika gospodarskih aktivnosti vezanih za tržište javnog i privatnog sektora, pri čemu neostvarivanje profita predstavlja razliku između funkcioniranja oba sektora, s obzirom da je jedna od karakteristika javnog sektora utemeljena na neostvarivanju profita. Shodno tomu, uključujući političke i socijalne faktore u obilježja i karakteristike funkcioniranja javnog sektora, činjenica je da postojanje proizvodnih monopola u cijelosti biva prepušteno i spada u nadležnost i funkcije obavljanja javnog sektora. Središnja vlast ima u okviru zakonskih mogućnosti kontrolne mehanizme kroz koje može dopustiti monopolne oblike privatnog sektora i kroz koje može nadzirati; samim tim postojanje proizvodnih monopola najčešće spada u domenu aktivnosti javnog sektora. Izrada financijskog plana pri definiranju proračuna uvjetovana izradom programa sukladno ciljevima planiranja sadašnjeg i budućeg vremenskog razdoblja. U svakom programu moraju biti evidentirani prihodi i primici te rashodi i izdaci za svaku stavku i vremensko razdoblje koje mora uključivati i buduće aktivnosti, uz zadovoljavanje propisanih zakonskih osnova, te adekvatnu procjenu pojedinih parametara kao što procjena rizika, procjena sredstava, broja zaposlenika kao i procjena krajnjeg financijskog rezultata. Središnja vlast, od koje i kreće proces izrade proračuna, pri definiranju inicijalnih proračunskih aktivnosti nastoji uzeti u obzir trenutnu gospodarsku i ekonomsku situaciju, postojeće makroekonomske statističke pokazatelje, te pokazatelje prijašnjih i sadašnjih pokazatelja monetarno-fiskalne politike. Paralelno i na sličan način u istim aktivnostima utvrđivanja financijskog plana proračuna sudjeluju i jedinice lokalne vlasti, ali u okvirima lokalnog okruženja. Tijekom razdoblja utvrđivanja financijskog plana proračuna, kreiraju se strateške odrednice srednjoročnih planova koji okvirno sadrže opise budućih aktivnosti, strateške smjernice i planske procjene realizacije. Putem srednjoročne strategije programa izvode se buduće smjernice ekonomske i fiskalne politike, koje sadržavaju ciljeve i pokazatelje financijskih planova, prihoda i rashoda, projekcije i strategije upravljanja javnim dugom, projekciju makroekonomskih pokazatelja kao i procijenjene pokazatelje buduće fiskalne politike. Financijski planovi korisnika temelj su za izradu državnog proračuna ili proračuna, a zbroj financijskih planova korisnika čini poseban dio proračuna, državnog ili

lokalnog. Financijski plan proračunskih korisnika čine prihodi i primitci te rashodi i izdatci raspoređeni u programe koji se sastoje od aktivnosti i projekata. Izvanproračunski korisnici moraju izraditi financijski plan koji je temelj za izradu središnjeg proračuna, a dostavlja se nadležnom ministarstvu.

HZTM je ustanova zdravstva čiji je osnivač Republika Hrvatska pa je obveznik primjene Zakona o proračunu, te ima obvezu donošenja Financijskog plana do kraja tekuće godine za naredno razdoblje od godinu dana. Napredak medicinske znanosti je među najbržima od svih znanstvenih područja. U liječenju pacijenata svakodnevno se uvode novi lijekovi i nova tehnologija, a sve manji broj onih bolesnih stanja za koje nije moguće provesti neophodne dijagnostičke metode i pretrage. Kao posljedica takve, sve veće učinkovitosti zdravstva, neizostavna je potreba za sve većim financijskim sredstvima za pokriće troškova svih dijagnostičkih i terapijskih postupaka. Unatoč svemu navedenom, moram naglasiti da HZTM nije klasična zdravstvena ustanova već je poveznica između zdravih i bolesnih, izravno ili posredno u svakodnevnom je kontaktu prisutan u liječenju pacijenata. HZTM na svoj specifičan način sudjeluje u liječenju pacijenata; snabdijeva bolnice krvi i krvnim pripravcima, vrši usluge laboratorijskih pretraga pacijentima za koje je teško, gotovo nemoguće planirati broj pretraga jer se radi o trudnicama i pacijentima koji su naručeni za operacijski postupak. Kako HZTM je ustanova zdravstva i samim tim ima javni karakter te je u obvezi, unatoč svemu navedenom, donijeti Financijski plan, na osnovu kojeg i sklapa ugovornu obvezu s HZZO-om i ostalim kupcima, ima težak zadatak unatoč vođenju financijskog poslovanja na mjesečnoj bazi. Planiranje godišnjih potreba zdravstva za krvi i krvnim pripravcima se ne može planirati samo na nivou HZTM već na potrošnji bolnica na nivou Republike Hrvatske, odnosno potrebi pacijenata za tim lijekom, stoga bitno da HZTM svoj Financijski plan bazira na temelju Financijskih planova iz prethodnih godina.

Blaženka Novoselac

LITERATURA

Stručna literatura:

1. Alijagić M., FINANCIRANJE JAVNE UPRAVE, listopad, 2015.
2. Bejaković P., Vukšić G., M, Bratić V., Veličina javnog sektora u Hrvatskoj, HRVATSKA I KOMPARATIVNA JAVNA UPRAVA, 2011.
3. Kesner Š. M., Državni sektor, Financijska teorija i praksa, Institut za javne financije, Zagreb, 2005.
4. Zakon o proračunu, NN, 87/08, 136/12, 15/15 - na snazi od 14.02.2015.
5. Zakonom o zdravstvenoj zaštiti (NN 150/08, 71/10, 139/10, 22/11, 84/11, 154/11, 12/12, 35/12, 70/12, 144/12, 82/13, 159/13, 22/14, 154/14. na snazi od 01.01.2015.) članak 102. do 104.

POPIS SLIKA

Slika 1 - Hrvatski javni sektor.....	5
Slika 2 - Podjela javnih poduzeća u Hrvatskoj.....	12
Slika 3 - Sustavni nadzor transfuzijskog liječenja.	18
Slika 4 - Planirani prihodi i rashodi HZTM za 2016 godinu.....	25